

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 ft — kr.
Negyedévre 2 ft 50 kr.
Egy hóra 1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Or-hasábospetitors egyszeri beiktatásért 5k.
Bőlygőij minden hirdetésért küőő 30 kr
Nyilttár 4 hasábos petitorsórt 20 kr.
Hirdetést vagy reclamat magában foglal
ujdonság sora 50 krajczár.

XV. évfolyam 1888.

Debreczen. Hétfő, Aprilis 16.

75. szám.

Józanodásunk!

(T.) Minden ember, kinek valami
célja van akár emberiségi, akár orszá-
gos, akár magán-cél, nagyon el van ke-
seredve ha látja, hogy azt a célt az em-
beriség, ország, vagy környezet, nem
teszi magáévá, pedig ha minden ily célt
magáévá tenne az emberiség, ország és
környezet, haladás helyett jobban össze-
bonyolodott volna már a világ, mint ami-
lyen bonyolodott a gordiusi csomó vala.
Hanem az illető uttörők vagy kaparók,
nem győzik eléggé vádolni az emberisé-
get, hogy közönyös, saját sorsát sem
képes felfogni, pláne hálaadatlan, míg
Apponyi Albert, egy nem régen megejtett
országgyűlési beszédben, hazája iránti szem-
rehányásköppen hozza fel, hogy a magát
elbuzdult nemzet rezignációban tesped,
rezignációban pedig azért, mert őt, Ap-
ponyi Albertet, nem segíti többségre.

Furesa felfogása volna a helyzetnek,
ha előre nem jeleztük volna, hogy abban
nem csak maga Apponyi Albert gróf szen-
ved, hanem hogy van a szenvedő embe-
riségnek ilyen tagja elég. Pedig hogy az
a nemzet, mely egy 12 éves Bach kor-
mány alatt s utána egy hat éves Schmer-
ling kormány alatt nem rezignált, hogy
annak a nemzetnek miért jutott volna
eszébe éppen most, egy alkotmányos ma-
gyar kormány alatt rezignálni, — azt is
fejtén meg Apponyi Albert. És hogy az
a nemzet, melyre az 1865-diki választá-
sok alkalmával oly törvénytelen nyomás
gyakoroltatott amilyen még soha, miért
nem választott be parlamentjébe egy pár
osztrák vértű hazafinál többet, azt is csak
a szász és oláhja? Hogy miért tudott
ez a nemzet 18 évig néma kitar-
tással küzdeni a midőn nem buzdította
senki sem írásban sem szóval, hanem
buzdította minden egyes ember saját
magát. Buzdította őt a szive mélyén fekvő
keserűség és elégedetlenség, és a remé-
ny hogy: „Nincs veszte semmi sors
között, ki el nem csüggedett“.

Lehetséges volna, hogy ez a nem-

zet, mely kitartásának évszázadokon át
magasztos jelét adta a szabad sajtó és
szabad szólás fegyvere nélkül, hogy ez
a nemzet, melynek most Apponyi Albert-
je, „Pesti Napló“-ja és „Budapesti Hir-
lapja“ van, hogy ez a nemzet egyszerre
csak hanyat vágja magát és azt mondja:
„Már én nékem ez az élet nem élet, ha
az ember még csak nem is remélhet“.
— Azt kellene hinnünk, hogy, erre a
nagy rezignációra milyent soha sem ta-
nusított még a magyar, épenséggel az
Apponyi beszédei és lapjai kesertették
a nemzetet, s ami hogy nem volna csoda,
az meg is igaz.

Leverőbb, reményt gyilkolóbb szö-
noklatokat, mint a milyeneket Apponyi
tart; leverőbb, reményt gyilkolóbb czik-
kek-t, mint a milyeneket lapjai irnak, nem
lehet hallani és olvasni a kontinensen,
hát ha ezek a nemzetből minden reményt
kiölnének, s a célzatos szónoklatok és
czikkezesek vitrioljával páczolt idegei
mindenek iránt elfásulnának, ha úgy vo-
lna mondom, amint azt Apponyi Albert és
ujságai lenni állítják, — hát kiknek má-
soknak a bűnei lennének ezek, mint az
övéik? Amde vigasztalásukra legyen
mondva, hogy nem úgy van, hogy a nem-
zet sem elreménytelenedve, sem elfásulva
nincs, rezignációban meg nem adta ma-
gát épenséggel. Hallgatagsága és nyu-
godottsága mindössze is onnan származik,
hogy 1867 óta volt része a politikai
szónoklatok hallásában és czikkeek olva-
sásában elég, s Istenek hála, nem veszi
már valamennyit készpénznek. Ha Ap-
ponyi Albert hamarabb született volna
husz évvel és hamarabb kezdett volna
szerepelni husz évvel, mikor t. i. a nem-
zet az e féle szónoklatokra még éhes
volt, hát nagy szabásu tehetségével min-
denesetre hogy több vizet tudott zavarni,
mint amennyire mai napság képes. A
nemzet ma már oda jutott, hogy a szö-
noklatokból kivesszi magának a javát és
élvezhetőségét, a többit pedig eldobja, míg
azelőtt mohó vágygyal szedte magába az
egészét.

És meg ha Tisza Kálmán vissza
nem beszélne s pártja szónokai ugyan-
csak vissza nem beszélnének, de mert a
közönség ezeket is olvassa és kettő felett
ítél, hát úgy látszik nem mindég Ap-
ponyinak és pártjának ad igazat. Amde
ennek a tünetnek daczára sem jól teszi
Apponyi Albert, ha elkecsereedik és a nem-
zetet rezignációval vádolja, amely rezig-
nációnak nevezett böles nyugalom nem
egyéb, mint a nemzet helyes itélőképes-
ségének növekvése, mely felett a jó ha-
zafiainak nem busulniok, de örvendé-
niök kellene.

Rendkívüli hadügyi hitel. Mint a „Neue
Freie Presse“ jelenti: Jól értesült körökben
azt beszélük hogy az az összeg, melyet a
hadügyi kormányzat a delegátóktól kérni fog,
körülbelöl hetven millióra tehető. Lehetséges
azonban, hogy még a folyó hó vége felé tar-
tandó közös miniszteri értekezleteken a had-
sereg hiteligenyeit leszállítják.

A szeszdó és a lengyelek. Ausztriában
a lengyel képviselők a szeszdó kérdésében
habozó magatartást követtek. Ezért a német
ellenzék elhatározta, hogy még az utolsó
pillanatban is kísérletet fog tenni a lengye-
lek megnyerésére, hogy így a kormány ja-
vaslatának elfogadását lehetetlenné tegyék.
Az ellenzék a következő főbb pontok elfoga-
dására ajánlását határozta el: 1. az adótétel
leszállítása; 2. a gazdasági szeszfőzők bom-
fikációjának felemelése és 3. a kontingensnek
igazságos felosztása a monarchia mindkét
államában; (e határozat éle Magyarország
ellen irányul).

Ha az ellenzék ideje korán teszi meg e
kísérletet, talán eredményre vezetett volna,
így azonban időközben oly események történ-
tek, melyek e javaslat elfogadását majd
nem kétségtelenné teszik. —
Ugyanis a király ő felsége szombatn d. e.
Javorski képviselőt, a lengyel club elnöke-
lyettesét magához kérte s hosszabb köz-
vetlen fogadta. A király tudára adta, hogy
azért hívatta őt, az elnökhelyetteset, mert
Grocholski, a club elnöke beteg s így nem
akarja fárasztani. Ezután megjegyezte, hogy
mivel a lengyelek az állam igényeit és érde-
keit mindenkor szívükön hordták, elvárja
hogy ezuttal is így járjanak el s a szesz-
adó törvényjavaslat elfogadá-
sával teljesítik óhajtatását.

Ha a trjvaslatot a jelenleg kormányon lévő
cabinet nem volna képes törvényerőre eme-
lteni, kénytelen volna más cabinetet hívni az
ügyek élére, a mit tekintettel az európai
külpolitikai helyzetre, s arra a
nagy bizalomra, melyet a jelenlegi cabinet
iránt táplál: nagyon sajnálna. Ja-
vorski erre megjegyezte, hogy a magas adó-
tétel igen nyomasztólag fog hatni Galiciára,
s hogy éppen a magas adótétel az,
a minek megváltoztatására Galiciában
nagy sulyt fektetnek. — Erre a
király azt válaszolta, hogy tekin-
tetlenül a helyzetre, azt a nyomatékos
óhajtatást kell kinyilatkoztatnia, hogy az adó-
tétel ne bolygattassék meg. Ezzel a kihall-
gatás véget ért. Jaworski este a lengyel
club ülésén jelentést tett a kihallgatás lefo-
lyásáról; előterjesztése igen nyomasztólag
hatott a kedélyekre. Valószínű, hogy az adó-
tétel nem fognak változtatni. Beszélük, hogy
több a lengyel clubhoz tartozó képviselő
le akar mondani mandátumáról.

Országgyűlés.

Budapest, április 14.

A képviselőház mai ülésében a Lloyd-
szerződésre vonatkozó törvényjavaslat har-
madzori felolvasásban is elfogadtatván, foly-
tatólagosan tárgyalatott újból a kapovári
választással kapcsolatos szenai kérvény,
melyben az ellenzék részéről Szalay Imre,
Uray Imre és Farkas Imre szóltak, ez
utóbbi beleszóve beszédében még a mohácsi
vést, meg Budai Eszaiást is. Fabin y
miniszteri jogi és törvényes szempontból ig-
azoló a kormány álláspontját ez ügyben —
az ellenzékli inveciivák ellenében. Erre Ga-
jary előadó szolt, kimutatva az ellenzékli
érvelések tarthatatlanságát s azt az obnarmi-
tást, mely az okból következnek, hogy a ház
felülbírálja az ez ügyben már meghozott bi-
ráló bizottsági ítéletet; különösen Bernáth
Dezsőnek egy multkori hatatos hasonlatát
szedte szét igen ügyesen az előadó, kinek
beszéde a többség soraiban gyakori, zajos he-
lyeslésre talált.

Most hosszú, élénk és részben ingerült
vita támadt a felett, hogy van-e Apponyi
grófnak joga zárásra vagy sem. Apponyi
ugyanis régebben indítványt adott be, mely
szerint a szenai kérvény az igazságügyi bi-
zottságnak adatnék ki véleményadás végett.
A ház elnöke támaszkodva a házszabá-
lyokra, azt vitatta, hogy ez nem ellenindít-
vány, tehát Apponyit nem illeti meg a zár-
szó. Hasonló nézetben volt Tisza a minisz-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy talált ibolya csokorra.

Oly friss vagy még kedves virág,
Kéklő szirmod csupa élet!
Ki vesztett el? Ki dobott el?
Ki adott a por szennynek?

Szegény ifjú! hogyha tudná . . .
Mily boldogan fáradt érte!
Minden egyes kis virágszál
Uj öröm volt hő szívének.

Már ott képzelt a lány keblén,
S szent emlékként — elhervadva —
Most: fokszel az ut porába,
Elhagyva — tán kikaczagva.

Jer kis virág, haza viszlek,
Vizbe teszlek, hűn apollak,
Elvirulva, elhervadva
Nem adlak a szennynek, pornak,

Van nekem sok — sok virágom,
Emlékei egy szép multnak . . .
Menj hozzájuk, testvéridhez,
Ezek is rég elvirultak . . .

S majd kérd meg a porló szirmot,
Mondjon el egy szép, bus regét:
Egy örökre letűnt tavasz
Meg nem téro virulását,
Egy multán is tündér élet
Rég elhervadt boldogságát,
Egy csaldott szív szerelmét,
Szerte hullott szép virágát!
— 1888. apr. 10. —

MÁTRAY LAJOS.

A fecskéfészek.

Regény.

Irta: Vértési Arnold.
(Folytatás.)

Az ifju egy párszor megkísérlette, hogy
beszélgetést kezdjen közönyös tárgyakról, de a
mint látta, hogy Véghegyi csak rövid egyhangu
vagy egyáltalán semmi feleletet sem ad, abba
hagyta. Véghegyi urnak a feje fáj s olyankor
nem szereti az ember, ha beszélgetéssel alkalm-
atlankodnak neki.

Mikor begördült a kocsia a tanyára, még
alig kezdett alkonyodni s a nap még nem ment
el egészen; Véghegyi Viktor azonban mindjárt
hálósobájába vonult.

— Vacsoráljon egyedül ma, Waldemar, —
szólt fiatal gazdatisztjéhez; — én nem eszem
semmit.

Két óra múlva a fiatal ember egyedül ült
a terített asztal mellett. Szerfölött komolyan,
szórákozottan látszott ő is. Az inasnak, aki
behordta az ételeket, kellett figyelmeztetni, hogy
vegyen már ifuram.

Nem nagy pusztitást művelt az ételekben,
hanem annál többet ivott. Mikor fölállt az asztal-
tól, lába kissé tántorgott s nagyon zavarosan
keringtek agyában a gondolatok.

— Hej, az a tüzes fekete szem! — mor-
mogta magában. — Milyen lehet annak a leány-
nak a csókja! . . .

Izzó tűz, láva . . . Ez, tudom, nem szokott
pityeregni, mint a mi szentimentális kisasszonya-
ink Németországban . . . Nem láttam még hozzá
hasonlót . . .

Ez a déli fáj, forrongó vérével s hideg
elméjével. . . Vulkán a hó alatt . . . Az ember
színté fél tőle . . . Vigyázz Hugó nem nek-
való.

Feje oly forró volt, halántékain oly heve-

sen lüktettek az erek, hogy nem bírt aludni s
le sem feküdt. Kiment a hűs levegőre, a berek-
be, mely a ház tulsó oldalán a nádas ér felé
terült el.

Augustus vége felé járt az idő, mikor az
éjelek már többnyire igen hűvösek. Gyönyörű
csillagos éj volt, de csipős szél fojt a nádas fe-
lől. A berekből nem hallatszott semmi egyéb,
csak a lombok egyhangu zugása; s semmi madár
hangja, semmi bogár zsongása; a tücsök sem
csipelt a fűben. Hideg, néma éj volt; a zöld
lombok köröskörül csak szinpadli díszítményhez
hasonlítottak. Még nyár volt festve a szinfalak-
ra, de már érezni lehetett a hervadás lehel-
letét.

Waldemar Hugó gyors léptekkel járt át a
kanyargó utakon. A hideg levegő hűtötte kissé
fejét. Valamivel nyugodtabbnak érezte magát az
ifju s visszatért a ház felé.

Az ablakok előtt haladt el. Nem égett
gyertya sehol. De a mint tovább ment, megle-
petve vette észre, hogy egy ablak nyitva áll, a
Véghegyi hálósobájának ablaka s egy fej, a
Véghegyi feje kihajol rajta.

— Ön az, Waldemar? — szól a ház ura.
— Véghegyi ur még nem feküdt le? —
kiáltott a fiatal gazdatiszt csodálkozva.

S közelebb lépett az ablakhoz.

— Parancsol valamit Véghegyi ur?
— Semmit. Köszönöm. Nem tudok aludni s
azt hittem, a hűs levegő jó lesz fejemenk.

— Igen, a hűs levegő jót tesz, viszontá
gépiesen a fiatal gazdatiszt.

Még mindig bámulva állt ott s úgy lát-
szott, valami különös gondolat támadt egyszerre
fejében. Szemeit fürkészőleg fordította urnak
arczára, mintha e homályban is le akarná olvasni
vonásairól gondolatait.

Véghegyi Viktor szeméi hasonlólag vizsgál-
lólvá, gyanakodva függtek az ifjun.

— Ön is a hűs levegőre jött ki, Walde-
mar? — kérdezte csipősen.
— Igen, az én fejemenk is szüksége volt
rá, — felelt az ifju hidegen.
— Oh, ömék máskor oly erős a termé-
szete.

— Igaz, Véghegyi ur. Bocsánatot kérek.
Parancsol még valamit?

— Nem.
— Ugy jó éjt kívánok.
— Jó éjt Waldemar.

Az ablak bezáródott. De az izgatott férfi
ott bent a szobában még most sem feküdt le.
Nyugtalan, változó, majd gyors, majd lassu, aka-
dozó léptekkel járt föl s alá.

— Szeretem, — suttogá hevesen. — Igen,
igen most már tudom, hogy szeretem s nem tü-
röm, hogy bárki előlme lépjen.

VII.
Másnap reggel szerfölött bágyadtan, sá-
padtnak látszott Véghegyi Viktor. Az álmatlan-
ság nyomait észre lehetett venni arczán.

Waldemárt hívatta. De az ifju gazdatiszt
nem volt már a tanyán, korán hajnalban kiment
a szántókkal.

Véghegyi Viktor némi megkönnyebbülést
érezett e hirre. Beszélni óhajtott volna Walde-
marral, magyarázatot kívánni tőle és mégis örült,
hogy nincs itt, hogy nem beszélhet vele.

Szokatlan lázasság mutatkozott ma a más-
kor oly csöndes férfinak minden mozdulatán.
Háromszor is kilépett már a küszöbre, hogy
befogát; hanem mindannyiszor visszafordult. Ma-
ga sem tudta, hogy mit akar. Nem volt tisztá-
ban önmagával, nem határozta meg el magát
semmire, csak Klotildot akarta látni, Klotilddal
akart beszélni.

Szemeit lesítve, karjait összefonva sétált
föl s alá szobájában. Nagyon nyomotott hangulat-
ban volt. Ugy érezte, mintha valami oktalansá-
got készülne elkövetni.

terelőnk is, de ki arra kérte a házat, engedje mégis szólni Apponyit. Erre Apponyi felállt s kijelenté, hogy mert nézete szerint neki joga van szólni, nem fogadja el a concessiót. Szóltak még a kérdéshez Szederkényi, Horváth Gy., Madarász J., Havari és újra Tizsa, meg az elnök. A ház végül Apponyi indítványának s a külön véleménynek mellőzésével, elfogadta a kérvényi bizottság határozatai javaslatát, mely szerint a szennai kérvény, visszavehetés céljából a ház irattárában helyeztetik el.

Az ülés végén Fenyvessy Ferencz terjeszté elő interpellációját, a német nagykövettel levélre vonatkozólag, melyet a ház pár nap előtt tudomásul vett.

Tizsa miniszterelnök azonnal válaszolt s kimutatta, hogy Fenyvessy ez interpellációval „majdnem neveltségessé tette magát.” Tizsa ugyanis kimutatta, hogy Reuss herceg levelében a Fenyvessy által kifogásolt kifejezések nincsenek benne, s hogy Tizsa közlése a házhoz e levél ügyében teljesen correct volt. Ezzel a nagy bühöval inscenált „közjogi sérelem” a maga megérdemelt sorsára jutott. Midőn Tizsa felolvasta Reuss herceg eredeti levelét, természetesen németül, Madarász indignálódva kiáltott közbe: „Micsoda hát németül írva a magyar kormányunk!?” Mire általános zajos derűtség támadt a házban.

Fenyvessy ingerülten bár, de tudomásul vevé Tizsa válaszát, a melyet a ház is tudomásul vett.

Külföld.

A cancellár-válság. A „Pol. Corr.” berlini levelezője, ki állítólag a német külügyi hivatalból veszi értesüléseit, a véleményt, hogy a cancellár-válságnak vége van, nem találja alaposnak. A császárné és a cancellár között e hó 10-én tartott hosszas értekezések eredménytelen maradt, a fenálló nézeteltérések pedig még nincsenek kiegyenlítő és a császárné valamint a cancellár ragaszkodnak ellentétes álláspontjukhoz. Mivel azonban az a kérdés meg van, hogy a végleges döntést későbbre halasszák el, azért a cancellár lemondása ez időre távoli eshetőséggé vált, mint-hogy Bismarck herceg lemondását csak is az eljegyzés vagy Battenberg Sándor herceg kiválóbb állásba való helyezésének ténynyé válása esetére, helyezte kilátásba s nem pedig az esetre is, ha e szándékot a legmagasabb helyen fentartják. Nem marad más hátra, mint hozzá szokni egy ideig e bizonyára kelletlen állapotot és egyelőre fel sem képzelhető, mikor fog e tekintetben változás beállani. Általános az a hiszik, hogy Victoria angol királynőnek berlini látogatása a fennálló ellentétet semmi esetre sem fogja élelőbbre tenni, így tehát a cancellár visszalépésének eshetőségét sem fogja előmozdítani.

A kiszivárgott hírek szerint a vitás kérdések sorába tartozott Vilmos trónörökös, mint a császár helyettesítőjét megillető ügyek meghatározása is. Mint a „Köln. Ztg.” értesül, ez a kérdés szabályozva van, a mennyi ben pontosan megállapított, hogy minő ügyekre vonatkozzék a helyettesítés. Egyidejűleg a császár meghagyta, hogy a hadügyi miniszter, valamint a katonai és a polgári-cabinet irodák előadói, a trónörökösnek rendes előterjesztéseket tegyenek.

A helyzet Franciaországban — mint Párisból jelentik — meglehetősen komoly és bo-

— Menjek? Ne menjek?

A habozás, töprengés még mélyebb barázdákat vésett redős homlokára. A mint most véletlen a tükröbe pillantott, szörnyű öregnek találta magát s bosszuan, csüggedten fordult el.

— Igazán az én koromban nem kellene már efféle gondolni, — morgotta magában.

Hanem aztán eszébe jutott számos ismerőse, kik mind hasonló korukban házasodtak meg s igen boldog családi életet éltek. Némelyik még később házasodott, azért nem bánta meg.

— Miért ne tehetném én is? — biztatta magát. — Érzem, hogy szívem még nem aszott ki s szerető feleség oldalán, boldog, vidám családi körben újra megfijodnám.

Valóban mintha az ifjúság pezsgése szállt volna ereibe, úgy érezte már is. Könyebben mozgott egész teste, tisztább lett feje: az ólomnehéz gondok kezdtek elszállni lelkéről, mint könnyű pára, köd, füst.

S a mint most visszafordulva, újra a tükröbe pillantott, egész más arckép tekintett abból réa mint az imént. Fialatabb, hasonlíthatatlan fiatalabb. A szemek tüze mintha megfrissült, a redők mintha elsimultak volna.

— A boldogság még jobban megfialaltit, — biztatta egy belső hang. — Csak bátran! Ne félj!

Oly meggyőzőleg tudott beszélni az a belső hang, oly könnyen elsimított minden ellenetést. Igazán semmi ok az aggodásra.

A leány? Nem lehetne jobban férjhez. Véghegyi Viktor meg van győződve, hogy bárki venné el, nem lehetne jobb férje, mint a milyen ő lesz.

— Soha sem lesz oka panaszkodni reám — fogadta föl erősen magában. — Szeretni fogom, gyöngéd leszek hozzá; azt akarom, hogy boldog legyen.

(Folyt. köv.)

nyodalmas. Mindazok, kik a kamara télenéségével és az örökös kormányválsággal elégedetlenek, mindazok, kiknek céljaik, kívánságait mindaddig homály borítja s ezeken kívül a bonapartisták és a royalisták egy része is Boulanger köré csoportosulnak, a ki a hadsereg ifjabb elemeire is meglehetősen befolyást gyakorol. — A parlament és a kormány tetteire úgy látszik, egészen megbénult, a mit az a körülmény is bizonyít, hogy Boulangernek a dordognei választókhoz intézett levelét kellő válasz nélkül hagyták. A conservatívok e veszélyvel teljes helyzetben semlegesek maradnak. Nagyon kétséges, vajjon a kabinetnek lesz e ideje az alkotmány revidiójára? Bukása, Boulanger jelszavát, mely „előbb felozlatást, aztán revidió-t kíván, nagyon közel vinné a megvalósuláshoz.

Nevezések a debreczeni ápril havi lóversenyekre 1888.

Első nap szombat április 21-én.

I. Eladó verseny, 800 franc. (Egyleti díj.) Táv. 1600 mtr. 1. Br. Bánffy György 5 é. s. k. Ilona fr. eladó 400 frtért. 2. Geist Gáspár ur 4 é. st. p. m. Daczos fr. eladó 600 frtért. 3. Horthy István husz. fhdn. ur id. s. k. Asthore fr. ur, ap. Will-Scarlette eladó 500 frtért. (Elzárattott 3 nevezéssel.)

II. Vadászlovak sikverseny, 100 franc. (Allamdij.) Táv. 2000 mtr. 1. Br. Bánffy György 5 é. p. k. Madeira tlv. ur, ap. Verneuil any. Maria-Theresa. 2. ugyanaz id. p. k. Etelka tlv. ur. Virgilius any. Elise Venner. 3. Geist Gáspár ur 4 é. st. p. k. Gólya fr. ur. 4. Harkányi János ur id. s. p. k. Arbenne tlv. ur. Palmerston any. Arrogante. 5. ugyanaz id. s. k. Problem tlv. ur. Przedswit any. Arany. 6. Kálmán Frigyes hd. husz. őrnagy ur id. p. k. Örvény tlv. ur. Zuhatag any. Diamant. 7. Kutschenbach Sándor husz. fhdn. ur 4 é. s. p. m. Pedro tlv. ur. Hastang any. Pepita. 8. Merhal husz. fhdn. ur 4 é. s. k. Ebbá tlv. ur. Gr. Starhemberg Vilmos husz. fhdn. 5 é. b. m. Parnó tlv. ur. Shallow any. Camomile. (Elzárattott 9 nevezéssel.)

III. Akadályverseny, hölgy. tiszt. díja és 600 franc egyleti díj. Táv. 3200 mtr. 1. Br. Bánffy György 4 é. s. h. Miska fr. ur. 2. Geist Gáspár ur 5 é. p. k. Szattyán fr. ur. 3. ugyanaz 4 é. s. h. Nyakas fr. ur. 4. Strobl fhdn. ur id. s. h. Pali fr. ur. 5. Gr. Wurbrand Ernő husz. hdn. id. br. h. Névtelen fr. ur. (Elzárattott 5 nevezéssel.)

IV. Eladó akadályverseny 800 franc. (Allamdij.) Táv. 4000 mtr. 1. Br. Bánffy György 4 é. p. k. Toinette tlv. ur. ap. Vampyr (Carnivalt) any. Valetta eladó 1000 frtért. 2. Ugyanaz 5 é. p. k. Madeira fr. ur eladó 800 frtért. 3. Harkányi János ur id. s. p. k. Arbenne tlv. ur eladó 700 frtért. 4. Kutschenbach Sándor husz. fhdn. ur 4 é. s. p. m. Pedro tlv. ur. eladó 1000 frtért. (Elzárattott 4 nevezéssel.)

Második nap, vasárnap 1888. Április 22-én.

I. Debreczen sz. kir. város díja. 100 drb. cs. kir. arany. Táv. 1400 mtr. 1. Br. Bánffy György 5 é. s. k. Ilona fr. ur. 2. Geist Gáspár ur 4 é. st. p. k. Gólya fr. ur. 3. Horthy István husz. fhdn. ur id. s. k. Asthore fr. ur. 4. Kálmán Frigyes hv. husz. őrnagy ur 6 é. f. h. Szárazmalom fr. ur. Nordstaal, any ismeretlen. 5. Strobl fhdn. ur id. s. h. Pali fr. ur. (Elzárattott 5 nevezéssel.)

II. Eladó verseny, 1000 franc. (Allamdij.) Táv. 1690 mtr. 1. Br. Bánffy György 5 é. p. k. Madeira tlv. ur. eladó 600 frtért. 2. Geist Gáspár ur 4 é. st. p. m. Daczos fr. ur. eladó 600 frtért. 3. Harkányi János ur id. s. p. k. Arbenne tlv. ur. eladó 500 frtért. 4. Kálmán Frigyes hd. husz. őrnagy ur id. p. k. Örvény tlv. ur. eladó 1000 frtért. (Elzárattott 4 nevezéssel.)

III. Eladó akadályverseny, 1000 franc. (Egyleti díj.) Táv. 3200 mtr. 1. Geist Gáspár ur 4 é. s. h. Nyakas fr. ur. eladó 800 frtért. 2. Horthy István husz. fhdn. ur id. s. k. Asthore fr. ur. eladó 500 frtért. 3. Gr. Wurbrand Ernő husz. hdn. id. br. h. Névtelen fr. ur. eladó 800 frt. (Elzárattott 3 nevezéssel.)

IV. Nagy akadályverseny, 1200 franc. (Allamdij.) Táv. 4000 mtr. 1. Br. Bánffy György id. p. k. Etelka tlv. ur. 2. Geist Gáspár ur 5 é. p. k. Szattyán fr. ur. 3. Harkányi János ur id. s. k. Problem tlv. ur. 4. Kutschenbach Sándor husz. fhdn. ur 4 é. st. p. m. Pedro tlv. ur. 5. Merhal husz. fhdn. ur 4 é. s. k. Ebbá tlv. ur. 6. Gr. Starhemberg Vilmos husz. hdn. 4 é. b. m. Parnó tlv. ur. (Elzárattott 6 nevezéssel.)

Napi hírek.

— Hangverseny az árvízkarosultakért. A folyó hó 20-dikán, pénteken tartandó jótékony célú hangverseny műsorának egyik legvonzóbb, s leghatásosabb száma lesz az, melyet a budapesti operaszínház elsőrendű tagja Takács ur fog betölteni, ki gr. Kornizs Zsigmondné ő méltóságának megígérte a lejtővel. Takács ur még fiatal ember; de gyönyörű hangjával már is megszerezte a fővárosi közönség elismerését s nem régen Szegeden aratott egy hangverseny alkalmával fényes diadalt.

— A vendéglősök, kávéosok és bormérők majálisa lesz a tavasz első mulatsága s talán az előzetesen történt intézkedésekből ítélve egyike a legszebbeknek. A rendező bizottság sem áldozattól sem fáradságtól nem riadt vissza, hogy egy fényes majális rendezzen s hogy ezáltal a zászlószentelés iránt támasztott magas igényeknek már előzetesen is e majális által nagy mértékben eleget tegyen. Tény az hogy a kedves szórakozás ez első mulatsága iránt, városzerte, de még a közeli vidéken is oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy eltekintve attól, hogy a majális jótékony célra s mi több az árvízkarosultak javára rendeztetik, a siker biztosítva van. Meg emlíjük még e helyen, hogy a bizottság pénteken tartott ülésén elhatározott, hogy a majális zártkörű lesz s csakis a meghívó előmunka mellett lehet benne résztvenni. Ezért is mindazok, kik meghívókra igényt tartanak ez iránt Vilmos Lajos vendéglős úrnál sziveskedjenek intézkedni.

— Debreczeni főiskola. A tanárkarok közös gyűlése egy Magyar Prot. Tud. Irod. Társaság hétévi alakuló gyűlésére, mint Gönczy Pál helyi- és közoktatásügyi államtitkárnak jövő hó 6-án, Budapesten tartandó 50 éves tanügyi jubileumára Joó István tanító képeztetve igazgatót küldte ki képviselőjeül.

— Hymen. A bonnyai Gyula jelenleg a nemzeti színház, régebben a debreczeninek tagja eljegyezte Bognár Gizella kisasszonyt Bognár Mihály fővárosi polgár leányát.

— Zászlószentelés. A debreczeni pénzérek zászlószentelési bizottsága pénteken délután tartotta meg 8-ik rendes heti közgyűlését Vilmos Lajos elnök ur étermeiben. A tagok szép számu jelenléte mellett nyitotta meg elnök a gyűlést s lelkesítő beszédjével indokolta hogy a zászló, ne külföldi, de hazai czég által készíttessék. Igaz, hogy e tárgyban már határozott a közgyűlés, a mennyiben ez utóbbit fogadta el, sőt többet tett, elsőrendű jöhrnévnek örvendő helybeli czéggel lépett ez iránt érintkezésbe, de bizonyítani akarja, hogy a külföldi czég feltételeivel szemben a debreczeni Zádor Lajosé csak nem is hasonlítható. Elhatározta tehát a közgyűlés, hogy Zádor Lajosé különben is jóhírnevű kereskedővel a legbizalmasabban lép érintkezésbe a zászló készíttetésé iránt, de mivel ennek költségvetése a vendéglősök, bormérők és kávéosok majálisának e célra is rendezett tisztajövedelmétől függővé vált, a majális utáni költségvetés megszavazását elhalasztja.

— A kir. postatakarékpénztár pénztárában őrzött értékpapírok névértéke a napokban érte el a három milliót. Ez összegből több mint fél millió esik a betevők tulajdonát képező és díjmentesen letétbe őrzött értékpapírokra, a mi tekintve, hogy ama összeg tavaly még csak 300000 frtra rugott, a posta takarékpénztár szobán forgó üzletkörének jelentékeny fellendülését bizonyítja. De az értéktétel örvendetes emelkedését mutatja általában az a körülmény is, hogy a betevők megbízása folytán az intézet közbenjárásával vásárolt értékpapírok összértéke eddig megközelíti a 800000 frtot.

— Szerencsétlenség a kis vasutón. Tegnap este 9 órakor a városház előtti megállóhelynél komoly szerencsétlenség történt. — Hochheizer Emanuel járszerényi kalapkereskedő utána futott a haladó vonatnak s arra felakart ugrani. Azonban egyszerslyt vesztvén, lebukott a személy kocsit alá, melynek kerekéi — nem lehetvén egy pillanat alatt a mozdonyt megfékezni — jobblábféjét összezúzták. A rendőri nyomozat megindult. A szerencsétlen a kórházba szállították.

— Új utca. A Miklós- és Ispotály utcák között az eddigi szűk sikátor helyett egy közbeeső ház kisajátítása által új széles utca — Szív utca — nyitattott, melynek építési vonalát a szombaton tartott építészeti és szepítészeti bizottság állapította meg.

— Árvízveszély. Hajdumegye területéről a víz lassan bár, de folytonosan vonul lefelé a Hortobágy csatornára. A lefolyás még na gyobb és gyorsabb volna, ha a karzagiak által betömött Kölesgát átmetésztés a közlekedésügyi miniszter megengedné, melyet Rásó Gyula alispán az ösmeretes karzagi határozat után azonnal kérelmezett, de még választ nem kapott. Nádudvaron a Hortobágyban és Kösvényben apad a víz; Csegénél pedig a Tizsa. Ellenben a Selypezen a t a dadai víz elöntötte a község határának egy részét Hatajt és Zátont. Az „Egyetértés” Csegénél keltezt távíratra, mely a Tizsa árjának ápril 13-ikán történt kitöréséről ad hírt, nem felel meg a valóságnak. A községet védő körgátakat egyre erősítik. Szeged és Pancsova vidékén a Tizsa még mindig garázdálkodik és rombol; az elöntött területeken okozott tömtenlen károkon kívül még azzal is növeli a veszteségeket hogy a védekezés a vízszabályozó társulatoknak és községeknek sok ezer forintjába kerül. — Szatmármegye alispánja, Ujfalussy Sándor meleghangu kérelmet intéz az ország közönségéhez a szatmármegyei árvízkarosultak érdekében. A kérelemben az alispán megrázóan eseteli a Szamos, Tur és Kraszna pusztításait. A megyében 20 négyesűző mértföld terület, 92 község határa, 26 község belterülete volt elöntve, mely községekben 489 hajlék omlott össze. 397 pedig megrongáltatott s omló félben van. — Majd 4000

lélek maradt fedél hajlék nélkül, az emberek könyörületére utalva. De tömerek azok száma, kiknek nem lesz az idén aratása, s így betevő falatja. E rettenő csapással szemben Szatmármegye alispánjának segélyre hívó szava bizonyára kész fogadtatásra fog kelni azon vidékeken, melyek nem voltak megpróbalva. Nagyob adakozások, lassan bár, de megindulnak már az árvízkarosultak részére egy a főváros 10.000 frt s a magyar hitelbank által megszavazott 25.000 frton kívül Simor János hercegprimás 10.000 frtot, Hirsch Móricz báró, az ismert párisi emberbarát pedig 40.000 frtot adakozott a magyar árvízkarosultak számára. Miskolc város pedig 1500 frtot szavazott meg árvízkarosultaknak.

— Elvesztett pénztárca. Egy kis női pénztárca elveszett tegnapi egy kisvasuton, vagy arról leszálláskor a városba előtt. A ki a tárczát a benne volt irásokkal visszaadja lapunk kiadóhivatalában, jutalmul a tárcza pénztartalmát 5 frt. megtarthatja.

— Találtatott egy legyező szombaton este a színházban. Tulajdonosa átveheti a jobboldali támlászséksorok jegyszedejénél.

— Nyilvános köszönet. A debreczeni gazdaság ifjúság, segély egylet javára az „István” gósmalom és a nagy takarékpénztár tek. igazgatósága 20—20 forintot volt szives adományozni. Fogadják kegyes adományokért az egylet nevében leghálásabb köszönetemet. Debreczen, 1888. ápril 12-én. — Fráter s. egyleti elnök.

— Az ápdiai leányiskola növendékei a czegeled-utcai templom orgonája javára 8 frt 24 krt adományoztak. Ezen adomány annál kedvesebb Isten előtt, mert romlatlan szívek hozták azt az Ó oltárára. Az ilyen növendékek, kik már gyermek korukban egyházunk s vallásuk iránt ilyen kegyeletet tanúsítanak bizonyosan egyházunk buzgó tagjává nevelkednek fel. Midőn e szép nemes tettet, köve tendő példaul, nyilvánosságra hozom, egy szerszind hála s örömtelt szívvel nyugtatványozom. Debreczen, 1888. ápril 14. Némethy Lajos ev. ref. lelkész.

— Négy millió forint jövedelem. Olvasóink valószínűleg azt gondolják, hogy ez a tekintélyes összeg valamelyik Rotschildé vagy Maackayé, vagy egy Van der Bildé. Szóval egy pénzkirályé vagy valamelyik amerikai nábobé. Nem. Ez a magyar államé, melyet — mint a „Debreczeni Híradó” legújabb számában felfedezte — csupán csak a helybeli kir. törvényszéki telekkönyvi osztálya — ügyforgalma következtében — évenként hoz az államnak, a mi, teszi hozzá a mi tisztelt lap társunk „igen szép kis összeg”. Bizony szép, meg jó volna az az állam szekere nyirkorgó tengelyének kenésére, ha ugy volna. Csak hogy a telekkönyvi osztály jövedelmét a sajtó hibák pajzán boldogja, az újságíróknak ez a kegyetlen üldözé szelleme — szaporította fel ennyire, a való számok után odavetvén még egy pár hazug nullát. Így lett a 40000 ből 4.000.000.

— Iskolás gyermekek a temetéseknel. Főként a protestáns hitfelekezetiéknél szokásban van, hogy a kántor a halottakat egy-egy csapat iskolás gyermekkel énekel ki. Hogy ez a szokás a gyermekek egészségére a téli hideg időkben s általában a közegészségügyre nézve járványok idején, káros, régen belátta több egyházi hatóság. A lapokban is többször föllett, vetve ezen szokás mellőzésének ügye s számos egyházközösségben történtek is lépések erre nézve, bár az a köznépél visszafordulást s zugolódást idézett elő. Most a közoktatásügyi miniszter is felszólalt e tárgyban körlevelet intézett az egyházakhoz, melyben a gyermekek a temetési fohászatokhoz, figyelmeztetvén őket bizonyos, a közegészségre veszélyes szokásokra. „Ily szokásoknak találtam — ugymond a miniszter — a halottaknak az iskolás gyermekek által énekléssel való kikísértetését, mely némely vidéken, kivált a protestáns felekezetek iskoláiban még ma is divatban van. Nem említe azt, hogy a gyermekek gyakran egész délutánokon át az iskolától elvonatnak, ama szokás főleg közegészség szempontból kárthatandó. Járványok alkalmával, melyek, fájdalom, oly gyakoriak, a gyermekeket a megfertőztetés veszélyének kiteszi és a járványt terjeszti. Késő szusszal, télen és tavasszal pedig a többnyire fogyatékosan öltözött gyermekek órákon át a rossz időjárás minden káros behatását kénytelenek elviselni, lábuk átázik, tostik megfáznak és torkukat a hosszú éneklésben, szélben és esőben szerfölött megerőltetik, minek folytán minden ily alkalommal nehányan megbetegednek. Ezen körülményekre van szerencsés a főhatóság figyelmét oly felkérésrel felhívni, miszerint minden rendelkezésre álló eszközzel oda hatni sziveskedjék hogy ezen szokás lassankint teljesen kiszorítottassék, főleg pedig saját hatáskörében intézkedni méltóztassék, miszerint járványok idejében és a rossz időjárásat évszakokban az említett temetési szolgálat egészen mellőztessék.”

— A kávé és cukor hatása a gyomorra. Lewes kísérleteket tett annak megállapítása céljából, hogy mily hatása van a kávénak és cukornak az emésztési tevékenységre. Kísérletei meglepő, az általános nézettől nagyon eltérő eredményre vezettek. Azt találta ugyanis, hogy a kávé nemcsak hogy elő nem mozdítja az emésztést, de sőt akadályozza azt. Ha egy kutyának 30 gramm kávé 150 gr. vízben feloldva adott be s 5 fél óra múlva megölvén az állatot, gyomrát halványan, vértelennek s a külső hátyra edényét összehúzódtaknak találta. Több kísérletet tett,

melyek arról mórnedv kiválasztására gátló mos egyénre fekete kávét zótét kelti. A roz emésztési vetenséget hálását idézi hatását által, korol, ismét ben élvezve, siát idézhet, mely orvos az emésztés nyult; ugy is nagyrészt sok czukorról.

— A szent rózsa. Több a szent rózsa, Miskolc, Budapesten és Szekei városi tanács nem a Kanadai oldalára utadja a kólát pedig. A kérvény kerek nem északi oldal mokatalt feltöltés a kős porteng csaknem északi oldal lehet bejutás vos buszus téve a szállítás üléseben a nácsnak; a tal fái minisorjával az köburkolat kellene jav zéséből, meg keresztül adás al.

— Ló hó 21—22. nyekre Szepessy Á. (városi hatóság gyveztetet kezele kivkén futar Hölgyc Eglyet zéblöt tét. hölgyek czéjából a E gy id tartom az ur n ö k k kalmából v versen kegyes ad ezredes í frt, Dr. K 2 frt, Ger grófné Sz né 25 frt, né 2 frt, C tény 1 drb frt, Simon egy drb, Mariska Nagyfal grófné Záv lo v a r met nyilv a debrec

— Egyet tisz k os Fő rendőr fő sági kikü nyitja, s tisztikar lemond, k tik. Far gyülés p potot a k tel: 336 temetkező díjak utá frt 02 krt Orvosi díj és eg sok össze ügy keze sok teljes nyereség előhlybő egyleti p száma 43 tett meg el n ö k Gyula. Szám v bő Bálin Miklós, s la s z t ma, Har Mibály, küld e tartandó zsef, Asz Ferencz, Zászl vizsg

melyek arról győzték meg, hogy a kávé gyomrának kiválására és a gyomor összehúzódására gátolag hat. Hogy mindamellett számos egyénnél, ki megszokta, hogy ebédután feketé kávé igyék, ez a jólét bizonyos érteztét kelti, az onnan magyarázható, hogy rosz emésztésű egyéneknek a sok evés kedvetlenséget és a gondolkodásképeség elomhuhalását idézi elő, melyet a kávé azon ingerelő hatás által, melyet az idegközpontokra gyakorol, ismét megszüntet. De nagy mennyiségben élvezve, ugy a kávé, mint a thea dispepsiát idézhet elő. Ellenben a cukor, mely né-mely orvosnál oly rosz hirben áll, igen jó, az emésztést előmozdító tápanyagnak bizo-nyult; ugy hogy a kávé hátrányos hatásait is nagyrészt megszüntethetjük az által, hogy sok cukorral isszuk azt.

A szent-anna-utcai sötány áthelyezése.
Több szentannautcai háziur: Nánássy Fe-
rencz, Miskolczy Jenő, Bekény Ottokár, Aron
Miksa, Buday József, Kornhoffer József, Dr.
Scheer Benő, mint az izr. hitközség elnöke,
és Szőke István kérvényt nyújtottak be a
városi tanácshoz az iránt, hogy a kuttól csak
nem a Kandia-utcaig terjedő sötány az utca
két oldalára helyeztessék át; a jelenleg az
utca déli oldalán lévő köburkolat pedig
középre, a fasorok közé tétessék.

A kérvény azzal van indokolva, hogy a sze-
kere nem a köburkolaton járnak, hanem az
északi oldalon, hol aztán nyárban a laza ho-
mokkalaj 10-12 centiméternyi mélységre
feltörök s ezért az utca s az udvarok örö-
kös portengerben fürödnek; őszszel pedig
csaknem feneketlen sárrá változik át az
északi oldal, mi miatt az udvarokra alig
lehet bejutni, a gyalogjárók pedig nem ke-
vés bosszúságukra minduntalan ki vannak
tétve a sárral való befecsendezésnek. —
A szépitészati bizottság szombaton tartott
ülésében a kérvény teljesítését javasolja a ta-
nácsnak; annyival inkább mert a sötány fiat-
tal fái minden kár nélkül átültethetők 2-2-
sorjával az utca északi és déli oldalára; a
köburkolat pedig már ugy is alaposan ki
kellene javítani. Eneélfogva a sötány rende-
zéséből, mely már a mostani tavasszal volna
keresztül viendő, valami újabb rendkívüli ki-
adás alig fog a házi pénztárra nehezdeni.

Lóverseny. Belépti jegyek a folyó
hó 21-22-kén tartandó debreczeni lóverseny-
re nyekre Szent Királyi és Kalenda urak (előbb
Szepessy Antal ur) díszmüáru kereskedésében
(városháza alatt) mai naptól kezdve elője-
gyeztetethetők s azok csütörtök ápril 19-től
kezdve kiválthatók. — Ugyanott az ápril 21-
kén futandó III. A kadályverseny. Hölgyek
tisztelet díja és 600 franc egyleti díjversenyre
egy aláírás iv azon
czéblől tétetül le, hogy a verseny kedvelő m.
t. hölgyek a versenydíj sikerének előmozdítása
czéljából aláírásaikkal ellátni sziveskedjenek.
Egy idejűleg kedves közlelőségemnek
tartom az alább megnevezett mélyen tisztelt
urnóknok a mult 1887 évi versenyek alkalmából
a hölgyek tisztelet díja versenyre hozzá-
m béküldött e következő kegyes adományokért:
Bobyry György al-
ezredes neje 10 frt, Pusztay Sándorné 20
frt, Dr. Kola Jánosné 5 frt, Vecsey Imréné
2 frt, Gerzon Ödönne 5 frt, Dégenfeld Lajos
grófné Szirácz 25 frt, Dégenfeld József grófné
25 frt, Geréby Fülöpné 3 frt, Biró József-
né 2 frt, Csiffy Katalin 5 frt, Becker Anna Saj-
tényi 1 drb, 20 francos arany, Aron Manoné 20
frt, Simonffy Imréné 5 frt, Farkas Rácz Jusztina
egy drb, cs. k. arany. Sz. B. J. 2 frt, Szabó
Mariska 2 frt, Bánffy György báróné Szilágy-
Nagyfalu 20 frt, Khuen Héderváry Károly
grófné Zágráb 10 frt, — a debreczeni lo-
varegylet nevében hálás köszönetet
nyilvánítani. — Engeszer József, mint
a debreczeni lovaregylet titkárja.

**Az általános munkás betegsegélyző
egylet tisztújító közgyűlése 1888. ápr. 15.** Csik-
os Ferencz elnök — Erdélyi István
rendőr főkapitány fogalmazó, mint iparhatósági
kiküldött jelenlétében — a gyűlést meg-
nyitja, s a tagok üdvözlése után a maga s a
tisztjár nevében megköszönve a bizalmat
lemond, korelnökké Nicht József választá-
tik. Farkas Ferencz jegyző felolvassa a
gyűlés programját s a mult évi vagyonála-
pot a következőkben mutatja ki. Bevéte-
l: 3361 frt. 84 kr. Kiadás. Betegsegély
tenetekzési és szülési járulék, kórházi gyógy-
díjak utáni felesleg és egyébnél segély 1291
frt 02 kr. Gyógyszerekért 318 frt 38 kr.
Orvosi díjak 387 frt 70 kr. Meghatalmazotti
díj és egyéb kiadás 359 frt 87 kr. A kiadá-
sok összege 2356 frt 97 kr. Hozzájárulás az
ügy kezelési költségekhez 295 frt. A kiadá-
sok teljes összege 2651 frt 97 kr. Marad-
nyereség 709 frt 87 kr. Pénzküldemény az
előhelyből 1028 frt 76 kr. Pénzkészlete az
egyleti pénztárnak 46 frt 11 kr. A tagok lét-
száma 432. A tisztújítás a következőleg ejte-
tett meg: Elnök: Nicht József, Másod-
elnök: Aszalós Lajos. Jegyző: Teby Lajos,
Gyula. Másod jegyző: Teby Lajos,
Számviszsgálók: Farkas Ferencz, Sza-
bó Bálint. Ülnökök: Balogh Bálint, Vida
Miklós, Szilágyi Károly, Takács István. Vá-
lasztmányi póttagok: Nádassy Soma,
Harangi Mihály, Kiss Mihály, Győrössy
Mihály, Szentesi Mihály, Sarkadi Lajos. Ki-
küldetnek a május 27-ikén Budapesten
tartandó központi nagy gyűlésre: Nicht Jó-
zsef, Aszalós Lajos az egylet költségén, Csikes
Ferencz, Vida Miklós saját költségükön. —
Zászlótartó: Ménes János, Beteg-
vizsgáló ellenőr. Szentessy Mihály.

A központ által indítványozott azon javas-
latot, hogy a betegsegélyző egylet heti betéti
járuléka hetenként 3 kr betéttel emeltesse-
nek a közgyűlés a emmi szin alatt
el nem fogadja. A közgyűlés határozatilag
kimondja, hogy a központ által indítványo-
zott 3-18 kr. felemelést a debr. főkegylet
el nem fogadja. Ezután több egyleti ügy tár-
gyaltattott s a gyűlés véget ért. A jegyző
könyv hitelesítésére Tóth István és Borusz
József tagok küldtnek ki. A gyűlés Erdélyi
fogalmazó életésével oszlott szót.

**A Fröbel gyermekkert egyletnek teg-
napra hirdetett közgyűlése,** miután a határo-
zatképeséghez alapszabályilag megkivánt 30
tag nem jelent meg, elhalasztott folyó hó
24-dikére, vásár keddjére. A gyűlés d. u. 4
órákor lesz megtartva, tekintet nélkül — a
megjelent tagok számára, az ev. ref. egyház
felső leányiskola egyik termében.

Köszönetnyilvánítás. A debreczeni
„István“ gőzmalom f. évi Mártius 18-án tar-
tott közgyűlésének határozata folytán a ker-
ifjak önképző egyesülete részére 20 frtot zii-
veskedett kezemből juttatni, mely kegyes
adományért egyesületünk nevében ezennel
hálás köszönetet nyilvánítom. Debreczen,
1888. ápril 11, Biró József elnök.

Hogy tarkított leveleki Molnár Ágoston?
Jól ismerik e nevet Debreczenben. A
ki viseli, sokáig lakott Debreczenben a mo-
stani Biedermann ház az ő tulajdona lévén,
akkor is nagyuri kényelemmel berendezve.
Neje pedig Baji Patay Piroska ott alussza
csendes álmait a feltámadás napjára a cze-
gled-utcai temetőben ugyanazon márvány obe-
liszk alatt, mely a Patay István koporsóját
is fedi. A régi boldog időkre vezet vissza a
hires szabócsmegeyi dugszagdag gentrinek
egy nemes tette, melyet a „Budapesti Hirlap“
említ föl. Leveleki Molnár Ágoston a napok-
ban 100 frtot vitt el az említett lap szer-
kesztőségébe, azzal a kívánsággal, hogy azt,
mint az ő és Vasvári Kovács József népszin-
házi tag alapítványát küldjék el az Erdélyi
kultúregyesület számára. Ennek az alapít-
ványának pedig az adja meg az érdekességét,
hogy azon tarkítások alatt gyűlt össze, me-
lyet Molnár Ágoston és Vasvári Kovács ez-
előtt még 12 évvel kezdtek a hosszu téli
délutánok unalmát elűzendők. Minden játszma
egy krajczárba ment s a vesztes a krajczárt
mindig egy perselybe tette, melyet, mielőtt
10-12 fitra gyűlt takarékpénztárba tettek.

Köszönet nyilvánítás. A debreczeni ta-
karék pénztár tek. igazgatósága, valamint az
István gőzmalom tek. igazgatósága is 20-20
frtot a helybeli iparos ifjúág és betegsegélyző
egylet részére voltak kegyesek adományozni,
együttal el nem mulasztathom a kegyes ado-
mányokért ez uton is, az egylet nevében há-
lás köszönetet mondani. Debreczen 1888. ápril
10-én Szedlák József egyleti pénztárnok.

**Debreczen sz. kir. város népoktatás-
ügye.** Kiss József kir. tanfelügyelő urnak is-
meretes szakavatottsággal és gondnal szer-
kesztett 1886-7. iskolai évi tanügyi jelenté-
séből, miután a Hajdumegyére vonatkozó ada-
tokat már korábban közöltük, — átveszszük a
Debreczen sz. kir. várost érdeklő adatok közül
a következőket: Debreczen sz. kir. városban
és területén az összes elemi, ismétlő és felső
leányiskolák száma 27; ebből felekezeti 22,
még pedig ev. ref. fiúiskola 6, leányiskola
10, összesen 16; ág. ev. 1 fiú- és 1 leány,
róm. kath. 1 fiú és 1 leány, mőzes-vallásu
szintén 1 fiú- és 1 leány iskola; a város által
fentartott ohati községi iskola 2, felsőbb le-
ányiskola 1, magániskola 2. A osztályok
összes száma 118, melyből 78 az ev. ref.
iskolákra esik. Az ismétlő iskolák száma
13; ebből ev. ref. 9. — Tanköteles helybeli il-
letőségű 6-12 éves: fiú 2598, leány 2631, ösz-
szesen 5229; 13-15 éves: fiú 898, leány 877,
összesen 1775; — így a tankötelesek öszes
száma 7004. Iskolába járt a helybeli illeté-
ségi 6-15 éves tanköteleseknek a reformá-
tusoknál 86%, ág. ev. 86,7%, róm. kath.
85,7%, gör. kath. 48,9%, mőzes vallásu
86,7%. Az 5321 ev. ref. vallásu tankötele-
sel szemben áll 4915 iskolába járó, csakhogy
az utóbbi számban a vidékiek is benfogiat-
tatnak; iskolába nem járt a helybeli ev. ref.
vallásuak közül 728, a mi elég tekintélyes
szám, bár az iskolalátogatás tekintetében az
ev. ref. felekezet aránya kedvezőbb a töb-
biekénél, az ágostaiakét kivéve. Tanítók száma
52, melyből 47 rendes, 5 segéd s mindenki
képesített tanító; tanítónő 23 van, 21 rendes,
2 segéd s egyen kívül szintén mind képesít-
tett. A tanító személyzet összes száma 75.
Egyébb tanintézetek adatait mellőzve, még
csak az említettük fel, hogy kisdédóvó és gyer-
mekkert van 3 (1 felekezeti, 2 községi), me-
lyekben 274 fiú, 235 leánykised részesítte
tett gondozásban 3 kisednevelő és 4 dajka
által; a 2 árvaházban pedig 37 árva volt
felvéve. A z ö s s z e s i s k o l á k r a t e t t
kiadás 113,374 frt, melyből a ref. elemiisko-
lákra és tanköteles árvákra. 40,425 frt, a
ref. alsó- s felső leányiskolákra 7372 frt esik.

**Az összes kiadásból a város által
40,689 frt 35 kr. fedeztetik.**

Köszönetnyilvánítás. A debreczeni „Ist-
ván“ gőzmalom f. évi 18-án tartott közgyű-
lésének határozata folytán az izraelita kórház
részére 10 frtot volt szives megszavazni s
kezeimhez juttatni. Fogadja kegyes adomá-
nyáért kórházunk nevében hálás köszönetet.
Debreczen 1888. ápril 9. Weinberger
Lajos, a chevra kadischa elnöke.

**A E. M. K. E. küldöttsége Nagyváradon
járt pénteken és szombaton. Biharmegye kul-**

turmiszóijának megállapítása érdekében. A
küldöttség tagjai Bethlen Gábor gr. Haller gr.
Bartha Miklós és Sándor József voltak, kiket
a pálya udvaron szép számu közönség várt.
A biharmegyei kultur egylet részéről Ritoók
elnök, Sipos alelnök, Kiss és Winkler Lajos
titkár fogadták a küldöttséget. Sipos üdvöz-
letére Bethlen gr. válaszolt. A Széchenyi
vendéglőben az erdélyi kultúregylet kül-
döttei értekezletet tartottak Biharmegye kul-
turmiszóijának vezérferfiaival. Az értekezlet
eredménye minden tekintetben kielégítő, a
mennyiben a megállapodások oly értelműek,
a kijelölt irányok oly egybehangzók voltak,
hogy a két testvér egylet zentul is a lehető
legsikeresebb módon folytathatja hazafias mű-
ködését. Délben a „Zöldfa“ vendéglőben
110 terítéki fényes banket volt.

Köszönetnyilvánítás. A debreczeni ser-
tést vágó társulat az iparos ifjak önképző és
betegsegélyző egylet részére 3 frtot volt ke-
gyes adományozni, együttal el nem mulaszt-
athom a kegyes adományért ez uton is az
egylet nevében hálás köszönetet mondani
Debreczen 1888 ápril 14 Szedlák József
egyleti pénztárnok.

Vérgőzö boszu Konyáron. Borzasztó
eset történt Konyáron — mint a „B. H.“-nak
írják — e hó 10-én este. Egy helybeli lakos
Acs Imre, bement Biró Jánoshoz, a község
egyik gazdamberéhez és erre két revolver-
lövést elsütött, melyek közül az egyik fején
találta Birót. Mikor ezt megtette, elfutott a
község kutájához és belevetette magát. Höl-
téstét 11-én huzták ki. Biró állapota nem
életveszélyes. Acs tettének okául azt emleget-
tik, hogy ez boszúból és a fölötti elkesere-
désében lött Biróra, mert ez az ő házat árve-
résen megvette.

A zilah-deési vasút, mely folytatása
lesz a n. károly zilahnak s ezt összeköti a
deés-besztercezi s a kolozsvári deési vasutak-
kal s így Debreczen kereskedelmét érdekli,
— már valószínűleg ki fog épülni. Az érde-
kelt vidék községei és birtokosai hozzájárul-
tak a kiépítés ügyéhez s a közlekedési mi-
nister apr. 23-dikára elrendelte a vasut
közigazgatási bejárását.

S z i n h á z .

„Constantin abbé.“ A szombati premiere
után bizonyára sokan tüpenkedve kérdezték
önmaguktól vagy a szomszédjuktól: ugyan
hol van ebben a „Constantin abbé“-ban azaz
a magasztalt szépség? Mások csodálkozva
kiálthattak fel: Vajjon mi csinálta másutt e
darabban azt a híresztelt óriási hatást? Telje-
sen érthető kérdés és csodálkozás olyan előadás
után, melyben a Halévy-Cremieux-Decourville
által írt nagyhírű vigjáték nálunk szinre ke-
rült. No nem akarjuk a közönséget sem menteni,
melynek izlése — fájdalom — ugyancsak
meg van vesztegetve s a mely — ezt már
nem hibául akarjuk felírni — mégis csak
elovenebb fogékonysággal bír egy olyan da-
rab iránt, melynek van eselökménye, mint egy
másik iránt, melyben alig történik valami.
Mert voltaképpen mi is történik a Constant-
in abbé-ban? A fiatal Scottné asszony (Rón-
naszékiné) egy amerikai milliomos felesége
birtokot vásárol a tisztelendő ur falujában.
Az új birtokos nővérével Miss Bettinával lá-
togatást tesznek Constantin abbénál s itt a bá-
jos Bettina (Kaczér Nina) beleszeret Raynaud
Jeán tüzérhadnagyba (Molnár L.) az abbé
keresztfiába. A nyalka Jeán szive is szikrát
fogott; csakhogy az ő szegénysége, meg a
leány gazdasága megnehezítik a szerelmi
vallomást. De minthogy e hadnagy ur mégis
csak szerelmes, egész a fülig, párbajba kevered-
dik egy léha, csölesap vetélytárral gr. La-
vardens Pállal (Péchy) ki csupán anyja
(Lásziné) fényes parthiehoz segíteni törekvő
unszolására udvarol a leánynak. A párbaj,
mely vérműkűl foly le, s azon szándéka a
hadnagynak, hogy a hiábavalónak hitt sze-
relmet elfelejteni kiviszi Tuniszba, a
berberek elleni harcokba, — meg-
győzik a leányt a Jeán hű- és igaz sze-
relméről s erre igen, erre Bettina egészen
amerikai stílusban felajánlja kezét Jeánnak. —
Nem is a mese érdekessége, a eselökmény bo-
nyolodottsága, — idegrázó jelenetek csopor-
tosítása, extravagans szenvedélyek festése
az, a mi e darabot ellenáthatatlanul kedvessé,
elbájoszóvá s hatásában szívhez szállóvá, köny-
nyeket fakasztóvá teszi, az az csak tette
volna, hanem e leíró, a festő jelleg. Epen
ebben jelentkezik e vigjátéknak minden szép-
sége, minden érdeme; mely csak akkor emel-
kedhetik kellő érvényre, ha a rendezésben, a
kiállításban kifejezést nyer a darab idylli költé-
srete, s minden tényezővel rendelkezik, mi csak
szükséges az illúzió keltéshez. A mi pedig
legfőbb kellék: mindenkifelelt a játékban kell
visszatükröztetni a darab jellemeit. Csakhogy
nálunk épen ez hiányzott: a jellemzés; vala-
mint hogy a kiállítás sem volt megfelelő, a
mit természetesen nem is követelünk. Nem
fizetné ki magát. Vedres, kitől a siker
orszlán része függött volna, általában véve
nem találta el a Constantin abbé jellemét.
Igyekezett ugyan az a végtelen naiv kedé-
lyű, ártatlan jámbor, nemesszívű, de emellett
jól élni szerető abbé lenni, minőnek Halévy
képzelhette; de az a legtöbbször helyen kevésé
sikerült neki, inkább álszentkedő, jezsuita
szellemű vakbuzgó papnak tünt fel előttünk.
A finomságból pedig, a mi az ilyen Constantin
abbé féle franciaia lelkeszkek általános jel-
lemző vonása, szintén keveset láttunk nála.
Hanem azt a jelenetet, midőn Bettina meg-

gyóntatja vele a párbajtörténetét, s még pár
más jelenetet igazán szépen és meghatóan
vitt keresztül. Mintha a többi szereplők is
valami különös nyomás kellemetlen hatásá
alatt szenvedtek volna; legalább közülök —
L o e s a r o k n é t kivéve, ki egy zsűrtőlódó, de
mégis kedves papgazdaszasszonyt játszott, anélkül
hogy comicussá tette volna szerepét, mitől pe-
dig nagyon feltűnt, nagyobb mértékben egy-
se volt képes a közönséget felmelegíteni. K a c-
z é r N i n a igen bájos jelenség volt s ha
több helyen gondosan árnyalta is a szabad-
szellemű, de mégis naiv, amerikai leány jel-
lemét, még ő sem számíthatja ez estét kiváló
sikerei közé. A többi szerepeket: R ó n a s-
z é k i n é, L á s z i n é (Lavardens grófné)
M o l n á r, M á n d o k i (Da Larnac), Péchy
és H e g y o s i (Bernard kertész) töltötték
be, több kevesebb szerencsével.

Színházi műsor. Kedden: Nők az al-
kotmányban. Vigjáték. Lásziné Etel jutalom-
játékára, melyet épen ezért, kitűnő drámai szin-
észnőnkre tekintettel, a legmelegebben ajánl-
juk a közönség figyelmébe. S z e r d á n : U f f
k i r á l y ; új szereposztással. Uff királyt Ha-
dai, Laulat Kopácsi Juliska játsza. Csütörtökön:
Hegyesi jutalmára: Havasi rémkirály; nagy
látványosság. Pénteken félárakkal: Gyermek-
előadás: Hófehérke; a czimszerepben
Kaczér Ninával. Ezen előadás a hangverseny
miatt este 1/6 órákor kezdődik. Szombaton vá-
sár napján: Suhanecz, bárnap. N e b-
b á n t s v i r á g ; mindkettő veséletszűnetben
s a vidéki közönség iránti figyelemből.

Kívánatos volna, ha a közönség méltá-
nyolva az igazgató tevékenységét s a szin-
idény alatt hozott tetemes áldozatát, minél
nagyobb számmal látogatná a hátralevő elő-
adásokat, melyek érdekesekek s élvezetesekeknek
igérkeznek.

Blaháné nem jöhet. Blaháné asszony mint
az igazgatóhoz ma érkezett levelében
tudatja ezen szinidényben a
legmélyebb sajnálatára s minden
jóakarata mellett sem jöhet el az ő kedves
Debreczenébe vendégszerpelni, hová pedig az
idén is annyira vágyott. A népszínház igaz-
gatót a műsört ugy állította össze, hogy a
miatt sem ezen a héten, sem a jövő héten
nem szakíthat időt a vendégszerpelésre.
Az napokon pedig midőn nem játszik,
próbákon kell lennie. E mellett most győn-
gélkedik is. Mindezen okoknál fogva sem
Debreczenbe, sem más helyekre, pedig sok
helyre hívták, a tavasz folyamán nem me-
het el. Jövőre azonban, ha Isten élteti látni
fogjuk őt.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ

Holnap, kedden, 1888. ápril 17-én,
Lásziné Etel jutalomjátékul:

Nők az alkotmányban.

Vigjáték Tóth Kálmántól.

Felölös szerkesztő és kiadó iaptulajdonos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Kerezag Vilmos.

259 tv. szám.

1888

Árverési hirdetmény.

Alóírt kiküldött végrehajtó az 1881.
évi LX. t. cz. 102 §-sa értelmében ezen-
nel közhírré teszi, hogy a debreczeni
kir. járásbírószág 2781/888 P. számu vég-
zésé által Torday Gábor ügyvéd javára
Móricz József és Móricz Andrásné ellen
450 frt tőke, ennek 1888. évi Február
hó 16. napjától számítandó 6% kamatai
és eddig összesen 41 frt 93 kr perkölt-
ség követelésé erejéig elrendelt biztosítási
végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt
és 390 frtra becsült szobabutorokból álló
ingóságok nyilvános árverés utján el-
adatnak.

Mely árverésnek a 4566 P. sz. ki-
küldést rendelő végzés folytán a hely-
szinén vagyis P-fia utca 842 sz. alatt
leendő eszközlésére 1888. évi ápril
hó 18. napján a k délelőlt 9
órája határidőül kitűztetik és ahhoz a
venni szándékozók ezennel oly megjegy-
zéséssel hivatnak meg: hogy az érintett
ingóságok ezen árverésen az 1881. évi
LX. t. cz. 107 §-sa értelmében a legtöb-
bet ígérőnek becserón alól is eladtni
fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára
az 1881. évi LX. t. cz. 108 § ban megállá-
pitott feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Debreczenben 1888. Ápril hó
6. napján.

Sugár Gyula

kir. bírósági végrehajtó.

Tíz forint napi mellékkereset.

tőke és kockázattal (risico) nélkül sorjegyek részletfizetés melletti eladása által az 1883. XXXI. törvényezik értelmében.

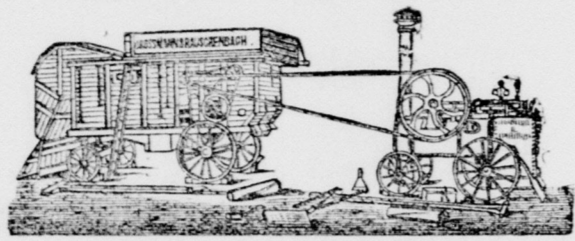
Ajánlatokat elfogad a fővárosi váltóüzlet társaság

Adler és társa, Budapest.

MINDENKI

szerezhet magának törvényt szerzői jogok részletfizetésre való eladásával évente legalább 1200 forintot
Értekezhetni Fuchs H. váltóüzletében, Budapest, dorottya-utca 9. sz. a.

Magyar gőzeséplő-készletek

GŐZMOZGONYOK
2, 2 1/2, 3 1/2, 4, 6, 8 lóerőre.

Gőzeséplőgépek

fa- és vaskerettel, verőléczes vagy szeges dobbal legújabb, legerősebb szerkezet, legnagyobb munkaképesség mellett
OLCSÓ ARAK és ELŐNYÖS FELTÉTELEK.

Árjegyzékek kívánatra

Grossmann és Rauschenbach

első magyar gazdasági gépgyára

Budapest, külső váci-ut 7. szám.

„MARGIT”

gyógyforrás,

„MAGYAR SELTERS”

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénadtartalma kiváló hatásának bizonyult különösen **tüdőbántalmaknál** a hol a szabadszénadtartalom csökkenése megújítja a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszénadtartalmában erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleichenbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzéseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban**, a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barbás**; Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** stb. a legjobb eredményre alkalmazzák a légző-, emésztő- és húgy-szervek általános hurutos bántalmainál.

Borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos forrástár **Édeskuty L.** m. k. udvari ásványvíz-szállítónál Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

HELYISÉG-VÁLTOZTATÁS.

A Brogle József féle gépgyár megvásárlása folytán saját gyári telepemet gazdasági gépraktárral együtt

1888. évi április hó 15-től kezdve

V. ker., külső váci-ut 46. szám alá helyezem át.

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros, Marschall Sons Comp Lmtd.
VEZÉRÜGYNÖKE.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánljuk mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

bábi meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.